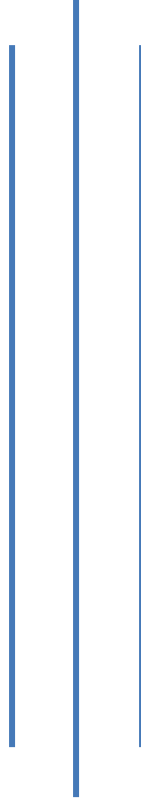

राष्ट्रिय व्यावसायिक योग्यता प्रणाली कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७८

बागमती प्रदेश सरकार
सामाजिक विकास मन्त्रालय
हेटौंडा, नेपाल
२०७८

राष्ट्रिय व्यावसायिक योग्यता प्रणाली कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७८

प्रस्तावना: नेपाल सरकार र स्वीस सरकारबीच भएको दुई पक्षीय सम्झौता र नेपाल व्यावसायिक योग्यता प्रणाली परियोजना दोस्रो चरणको आयोजना दस्तावेजमा प्रदेश स्तरमा राष्ट्रिय व्यावसायिक योग्यता प्रणाली (National Vocational Qualification System- NVQS) कार्यान्वयन गर्ने विषय समावेश भएकोले कार्यक्रम तथा स्रोत परिचालनलाई पारदर्शी, व्यवस्थित र नतिजामूलक बनाउन वाञ्छनीय भएकोले, विनियोजन ऐन, २०७८ को दफा १० को उपदफा (२) बमोजिम बागमती प्रदेश सरकार, सामाजिक विकास मन्त्रालयले यो कार्यविधि बनाएको छ।

परिच्छेद - १

प्रारम्भिक

१. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ**(१) : यस कार्यविधिको नाम “राष्ट्रिय व्यावसायिक योग्यता प्रणाली कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७८” रहेको छ।

(२) यो कार्यविधि स्वीकृत भएको मितिदेखि लागु हुनेछ।

२. **परिभाषा:** विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा,-

- (क) “आजीवन सिकाई” भन्नाले रोजगारीको सिलसिलामा प्रत्यक्ष वा परोक्ष रूपमा जीवनभर आर्जन गरिएको ज्ञान र सीपलाई (Lifelong learning) सम्झनु पर्दछ।
- (ख) “दक्षता” भन्नाले कार्यस्थलमा आवश्यक पर्ने सबै निर्धारित ज्ञान, सीप, क्षमता, धारणाहरुको लगातार प्रयोग गरी कुनै पनि विशेष काम वा कर्तव्य पूरा गर्ने क्षमता (Competency) लाई सम्झनु पर्दछ।
- (ग) “दक्षतामा आधारित मुल्याङ्कन” भन्नाले कुनै पनि व्यक्तिको प्रतिस्पर्धात्मक दक्षता वा क्षमताको निर्धारण गर्न प्रमाणहरुको संकलन र न्यायिक परीक्षण गर्ने विधि (Competency Based-Assessment) लाई सम्झनु पर्दछ।
- (घ) “परियोजना” भन्नाले नेपाल व्यावसायिक योग्यता प्रणाली परियोजना सम्झनु पर्दछ।
- (ङ) “परियोजना कार्यान्वयन तथा समन्वय समिति” भन्नाले दफा ४ बमोजिमको परियोजनाको समन्वय तथा कार्यान्वयन गर्न मन्त्रालयले प्रदेशभित्र स्थापना गरेको “परियोजना कार्यान्वयन तथा समन्वय समिति (Project Implementation Coordination) सम्झनु पर्दछ।
- (च) “पूर्व सिकाई मान्यता” भन्नाले कुनै पनि व्यक्तिले जीवनको पूर्वार्धमा अनौपचारिक सिकाई विधिबाट आर्जन गरेको योग्यता (ज्ञान, सीप र धारणा) प्रयोग हुने स्तर र क्रेडिटको मुल्याङ्कन भन्ने सम्झनु पर्दछ।
- (छ) “प्रदेश परियोजना समन्वय इकाई” भन्नाले परियोजना कार्यान्वयन गर्न मन्त्रालयबाट गठित प्रदेश परियोजना समन्वय इकाई (Provincial Project Coordination Unit) सम्झनु पर्दछ।
- (ज) “प्रदेश परियोजना सहयोग इकाई” भन्नाले परियोजना कार्यान्वयनका लागि प्राविधिक सहयोग गर्ने संस्थाको सहयोगमा स्थापना भएको प्रदेश परियोजना सहयोग ईकाई (Provincial Project Support Unit) सम्झनु पर्दछ।
- (झ) “मन्त्रालय” भन्नाले बागमती प्रदेश सरकार, सामाजिक विकास मन्त्रालयलाई सम्झनु पर्दछ।
- (ञ) “मूल्याङ्कनकर्ता” भन्नाले मूल्याङ्कन गर्ने व्यक्ति (Assessor) सम्झनु पर्दछ।
- (ट) “राष्ट्रिय व्यावसायिक योग्यता प्रणाली” भन्नाले प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा र तालिम क्षेत्रको सुधारका लागि आवश्यक पर्ने प्रमुख प्रणाली (National Vocational Qualification System – NVQS) सम्झनु पर्दछ।
- (ठ) “राष्ट्रिय सीप परीक्षण समिति” भन्नाले प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषद् नियमावली, २०५१ को दफा ८ बमोजिम गठित समिति सम्झनु पर्दछ।

- (ड) “लाभग्राही” भन्नाले प्रणाली मार्फत प्रत्यक्ष वा परोक्ष रूपमा फाइदा पाउने व्यक्ति वा संस्था सम्झनु पर्दछ।
- (ढ) “वार्षिक कार्यक्रम कार्ययोजना” भन्नाले वार्षिक रूपमा गरिने सम्पूर्ण क्रियाकलापहरुको योजना तथा बजेट उल्लेख गरिएको विस्तृत विवरण भएको दस्तावेज (Yearly Plan of Operations) लाई सम्झनु पर्दछ।
- (ण) “सरोकारवाला” भन्नाले प्रणाली कार्यान्वयनसँग प्रत्यक्ष सम्बन्धित व्यक्ति, पदाधिकारी, निजी क्षेत्र र संस्था समेतलाई सम्झनु पर्दछ।
- (त) “स्थानीय तह” भन्नाले महानगरपालिका, उपमहानगरपालिका, नगरपालिका, गाउँपालिकालाई सम्झनु पर्दछ।

परिच्छेद -२

संस्थागत संरचनाको व्यवस्था

३. **उद्देश्य:** यस कार्यविधिको उद्देश्य देहाय बमोजिम रहेको छ:-

- (क) राष्ट्रिय व्यावसायिक योग्यता प्रणाली कार्यान्वयन गर्न सहयोग गर्नु,
- (ख) प्रदेश तथा स्थानीय तहमा राष्ट्रिय व्यावसायिक योग्यता प्रणालीको संस्थागत विकास गर्नु,
- (ग) सरोकारवालाको क्षमता अभिवृद्धिमा सहजीकरण गर्नु,
- (घ) प्रणाली/परियोजना कार्यान्वयन गर्न गठन हुने संरचनाहरुको कार्ययोजना कार्यान्वयन गर्न सहयोग गर्नु

४. परियोजना कार्यान्वयन तथा समन्वय समिति (Project Implementation Coordination Committee):

(१) मन्त्रालयबाट सञ्चालन हुने समग्र परियोजना कार्यान्वयनको लागि आवश्यक नीति तर्जुमा, समन्वय एवं मार्गदर्शन गर्न नेपाल सरकार र स्वीस सरकारबीच भएको दुई पक्षीय सम्झौता र नेपाल व्यावसायिक योग्यता प्रणाली परियोजना दोस्रो चरणको आयोजना आदस्तावेज अनुसार देहाय बमोजिमको परियोजना कार्यान्वयन तथा समन्वय समिति रहनेछ:-

(क) सचिव, मन्त्रालय	- अध्यक्ष
(ख) अधिकृत प्रतिनिधि, मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	- सदस्य
(ग) अधिकृत प्रतिनिधि, आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय	- सदस्य
(घ) अधिकृत प्रतिनिधि, प्रदेश नीति तथा योजना आयोग	- सदस्य
(ङ) अधिकृत प्रतिनिधि, उद्योग, वन तथा वातावरण मन्त्रालय	- सदस्य
(च) निर्देशक, प्रदेश प्राविधिक शिक्षा तथा व्यवसायिक तालीम परिषद्	- सदस्य
(छ) प्रतिनिधि, प्रदेश उद्योग परिसंघ	- सदस्य
(ज) प्रतिनिधि, प्रदेश उद्योग बाणिज्य महासंघ	- सदस्य
(झ) प्रशासन, योजना, अनुगमन तथा शिक्षा विकास महाशाखा प्रमुख, मन्त्रालय	-सदस्य सचिव
(ञ) प्राविधिक संयोजक, प्रादेशिक परियोजना सहयोग इकाई नेपाल व्यावसायिक योग्यता प्रणाली परियोजना	-स्थायी आमन्त्रित सदस्य

(२) उपदफा (१) बमोजिमको समितिको बैठकमा आवश्यकता अनुसार विषयगत विज्ञ (TVET, Labor Market, Occupational Expert etc.) लाई आमन्त्रित सदस्यको रूपमा बोलाउन सकिनेछ।

(३) उपदफा (१) बमोजिमको समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछः-

- (क) प्रणाली/परियोजना कार्यान्वयन गर्ने क्रममा आवश्यक विषयवस्तुमा छलफल गरी कार्यान्वयनका लागि निर्देशन दिने,
- (ख) आवश्यकता अनुसार परियोजना कार्यान्वयनको लागि नीतिगत सुझाव सल्लाह प्रदान गर्ने,
- (ग) परियोजना सञ्चालनको लागि प्रदेश परियोजना समन्वय इकाईले तयार गरेको वार्षिक कार्यक्रम तथा बजेट स्वीकृतिको लागि सिफारिस गर्ने ,
- (घ) प्रणाली/परियोजना सञ्चालनको लागि प्रदेश परियोजना समन्वय इकाईले तयार गरेको आवधिक प्रतिवेदनहरु स्वीकृत गर्ने,
- (ङ) प्रणाली/परियोजना सञ्चालनको लागि आवश्यकता अनुसार संघीय र प्रादेशिक अन्तरमन्त्राल समन्वय गर्ने,
- (च) परियोजना अन्तर्गत सञ्चालित कार्यक्रमको अनुगमन गरी पृष्ठपोषण र निर्देशन दिने,
- (छ) परियोजना कार्यान्वयन सम्बन्धमा उत्पन्न विवाद समाधान गर्ने,
- (ज) अपेक्षित उपलब्धी हासिल गर्ने कार्यको लागि प्रदेश परियोजना समन्वय इकाईलाई निर्देशन दिने,
- (झ) कार्यक्रम कार्यान्वयमा प्रदेश परियोजना सहयोग इकाईलाई जिम्मेवार बनाउने र प्रदेश परियोजना सहयोग इकाईबाट सम्पादित कार्यको नियमित रुपमा प्रतिवेदन लिने र पृष्ठपोषण प्रदान गर्ने,
- (ञ) संघीय तहको परियोजना कार्यान्वयन इकाईसँग आवश्यकता अनुसार सञ्चार र समन्वय गर्ने,
- (ट) परियोजनासँग सम्बन्धित प्रतिवेदनहरु संघीय तहको परियोजना कार्यान्वयन इकाईलाई उपलब्ध गराउन प्रदेश परियोजना सहयोग इकाईलाई निर्देशन दिने,
- (ठ) राष्ट्रिय व्यावसायिक योग्यता प्रणालीको कार्यान्वयनका लागि संघीय सरकार, प्रदेश सरकार र स्थानीय सरकारसँग समन्वय र सहकार्यका लागि पहल गर्ने,
- (ड) राष्ट्रिय व्यावसायिक योग्यता प्रणालीको कार्यान्वयनका लागि संस्थागत संरचनाको स्थापना विकास र सवलीकरण गर्ने।

(४) उपदफा (१) बमोजिमको समितिको बैठक कम्तीमा तीन महिनामा एक पटक बस्नेछ र आवश्यकताअनुसार सोभन्दा बढी पनि बस्न सक्नेछ।

५. **प्रदेश परियोजना समन्वय इकाई (Province Project Coordination Unit) :** (१) मन्त्रालयबाट सञ्चालन हुने नेपाल व्यावसायिक योग्यता प्रणाली परियोजना कार्यान्वयनको लागि नेपाल सरकार र स्वीस सरकारबीच भएको दुई पक्षीय सम्झौता र नेपाल व्यावसायिक योग्यता प्रणाली परियोजना दोस्रो चरणको दस्तावेज अनुसार आवश्यक समन्वय र अनुगमन गर्नका लागि देहाय बमोजिमको प्रदेश परियोजना समन्वय इकाई रहनेछः-

(क)	प्रशासन, योजना, अनुगमन तथा शिक्षा विकास महाशाखा प्रमुख, मन्त्रालय	-संयोजक
(ख)	मन्त्रालयले तोकेको महाशाखा प्रमुख	-सदस्य
(ग)	प्राविधिक शिक्षा हेर्ने अधिकृत, मन्त्रालय	-सदस्य
(घ)	लेखा अधिकृत, मन्त्रालय	-सदस्य

(ड) प्रतिनिधि, प्रदेश प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालीम परिषद्, राष्ट्रिय सीप परीक्षण समिति - सदस्य

(२) उपदफा (१) बमोजिमको इकाईको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछः-

- (क) स्वीकृत भएको वार्षिक कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने,
- (ख) चौमासिक तथा वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन परियोजना कार्यान्वयन तथा समन्वय समिति र नेपाल व्यावसायिक योग्यता प्रणाली परियोजना सहयोग इकाई मार्फत संघीय परियोजना समन्वय इकाईमा पठाउने,
- (ग) सरोकारवालाहरुको क्षमता अभिवृद्धिका लागि यस कार्यविधिको दफा १२ बमोजिम कार्यान्वयन गर्ने,
- (घ) सीप मूल्याङ्कन प्रमाणीकरण कार्यका लागि अनुगमनका विधि तथा कार्यविधिहरुको अध्यावधिक गर्ने,
- (ङ) सीप परीक्षण केन्द्रको अनुगमन तथा सुपरीवेक्षण गर्ने,
- (च) सीप प्रमाणीकरण, मूल्याङ्कन तथा राष्ट्रिय व्यावसायिक योग्यता प्रणालीका कार्यहरुका लागि डाटाबेस निर्माण तथा, तथ्याङ्क अद्यावधिक गर्ने,
- (छ) राष्ट्रिय व्यावसायिक योग्यता प्रणालीको कार्यान्वयनका क्रममा सीप परीक्षण कार्यका लागि दफा ११ बमोजिम जनशक्तिको व्यवस्थापन गर्ने,
- (ज) नेपाल व्यावसायिक योग्यता प्रणाली परियोजना सम्बन्धी कार्यशाला, बैठक संचालन गर्ने,
- (झ) राष्ट्रिय व्यावसायिक योग्यता प्रणाली सम्बन्धी सचेतनाका लागि सूचना प्रसार गर्न स्थानीय सरकारसँग समन्वय तथा सहकार्य गर्ने,
- (ञ) मन्त्रालय र परियोजना कार्यान्वयन तथा समन्वय समितिको नीति निर्देशनमा रही स्वीकृत कार्यक्रमहरुको कार्यान्वयन गर्ने,
- (ट) परियोजनाको वित्तीय तथा प्रशासनिक व्यवस्थापनको जिम्मेवारी वहन गर्ने,
- (ठ) विभिन्न सरोकारवाला निकाय, संघसंस्थाहरुसँग समन्वय गर्ने।

(३) उपदफा (१) बमोजिमको इकाईको बैठक कम्तीमा महिनामा एकपटक र आवश्यकता अनुसार सो भन्दा बढी पनि बस्न सक्नेछ।

६. **प्रदेश परियोजना सहयोग इकाई (Province Project Support Unit):** (१) मन्त्रालयबाट सञ्चालन हुने नेपाल व्यावसायिक योग्यता प्रणाली परियोजना कार्यान्वयनको लागि परियोजना कार्यान्वयन तथा समन्वय समिति र प्रदेश परियोजना समन्वय इकाईलाई प्राविधिक सहयोग गर्नको लागि परियोजनाको दस्तावेज बमोजिम देहायका कर्मचारी सदस्य भएको प्रदेश परियोजना सहयोग इकाई रहनेछ,-

- (क) प्रदेश प्राविधिक संयोजक - संयोजक
- (ख) अनुगमन अधिकृत - सदस्य
- (ग) वित्त तथा व्यवस्थापक सहायक - सदस्य

(२) उपदफा (१) बमोजिमको इकाईको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछः-

- (क) वार्षिक कार्यक्रम तथा बजेट तयार गरी प्रदेश परियोजना समन्वय इकाईमा पेश गर्ने,
- (ख) परियोजना कार्यान्वयन तथा समन्वय समितिबाट स्वीकृत भएको वार्षिक कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न सहयोग गर्ने,
- (ग) वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन तयार गरी प्रदेश परियोजना समन्वय इकाई समक्ष पेश गर्ने,

- (घ) सरोकारवालाहरुको क्षमता अभिवृद्धिका लागि कार्यविधिको दफा १२ बमोजिम कार्यान्वयन गर्न सहयोग गर्ने,
- (ङ) सीप मूल्याङ्कन/प्रमाणीकरण कार्यको लागि अनुगमनका विधि तथा उपकरणहरुको अद्यावधिक गर्न सहयोग गर्ने ,
- (च) सीप परीक्षण केन्द्रको अनुगमन तथा सुपरीवेक्षण गर्न सहयोग गर्ने ,
- (छ) सीप प्रमाणीकरण, मूल्याङ्कन तथा राष्ट्रिय व्यावसायिक योग्यता प्रणालीसम्बन्धी कार्यहरुका लागि डाटाबेस निर्माण, तथ्याङ्क अध्यावधिक गर्न सहयोग गर्ने ,
- (ज) राष्ट्रिय व्यावसायिक योग्यता प्रणालीको कार्यान्वयनका क्रममा सीप प्रमाणीकरण सम्बन्धी कार्यहरुको लागि विज्ञ जनशक्तिको व्यवस्थापन गर्न कार्यविधिको दफा ११ बमोजिम कार्यान्वयनका लागि सहयोग गर्ने,
- (झ) नेपाल व्यावसायिक योग्यता प्रणाली परियोजनासम्बन्धी कार्यशाला, बैठक सञ्चालन गर्नका लागि सहयोग सामाग्री विकास र वितरण लगायतका कार्यमा सहयोग गर्ने,
- (ञ) राष्ट्रिय व्यावसायिक योग्यता प्रणालीसम्बन्धी सचेतना सामाग्री विकास र वितरण लगायतका कार्यमा सहयोग गर्ने,
- (ट) परियोजना कार्यान्वयका लागि स्थानीय सरकारसँग समन्वय तथा सहकार्यका लागि सहयोग गर्ने,
- (ठ) संघीय सहयोग इकाईबाट सञ्चालन गरिने विभिन्न कार्यक्रमहरुमा समन्वयकारी भूमिका निर्वाह गर्ने।

(३) उपदफा (१) बमोजिमको इकाईको सम्पूर्ण व्यवस्थापन संघीय परियोजना सहयोग इकाईले गर्नेछ।

परिच्छेद -३

प्रणाली/परियोजना कार्यान्वयन, सीप मूल्याङ्कन/प्रमाणीकरणको अनुगमन र प्रतिवेदन

७. **प्रणाली/परियोजना कार्यान्वयन:** (१) प्रणाली/परियोजना कार्यान्वयनका लागि नतिजामा आधारित अवधारणाअनुसार प्रदेश परियोजना समन्वय इकाईले सरोकारवालाहरुसँग छलफल, अन्तर्क्रिया गरी प्राप्त सुझावहरु समेतका आधारमा वार्षिक कार्यक्रम कार्ययोजना (YPO) तयार गरी परियोजना कार्यान्वयन तथा समन्वय समितिमा पेश गर्नेछ।
(२) परियोजना कार्यान्वयन तथा समन्वय समितिले वार्षिक कार्यक्रम कार्ययोजना (YPO) स्वीकृत गरी प्रदेश परियोजना समन्वय इकाई मार्फत कार्यान्वयन गर्ने, गराउनेछ।
८. **अनुगमन तथा मूल्याङ्कन:** (१) प्रदेश परियोजना समन्वय इकाईले सीप परीक्षण कार्यक्रमलाई थप गुणस्तरीय र प्रभावकारी बनाउन वार्षिक अनुगमन कार्ययोजना तयार गरी निरीक्षण तथा अनुगमन गरिनेछ।
(२) सीप परीक्षण केन्द्रको गुणस्तर सुनिश्चितताका लागि अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण गर्नेछ।
(३) अनुगमन प्रतिवेदनका आधारमा प्रदेशका सीप परीक्षण केन्द्रको नवीकरण गर्न सम्बन्धित निकायलाई सिफारिस गर्नेछ।
(४) अनुगमनका क्रममा दिइएको सुझावहरुलाई कार्यान्वयन नगरी न्युनतम मापदण्ड पुरा नगरेका सीप परीक्षण केन्द्रलाई खारेजीको लागि सम्बन्धित निकायमा सिफारिस गर्नेछ।
९. **परियोजनाको वार्षिक समीक्षा:** परियोजनाको वार्षिक समीक्षा आर्थिक वर्ष सकिएको दुई महिनाभित्र गर्नु पर्नेछ।

१०. **प्रतिवेदन:** (१) कार्यक्रम कार्ययोजना अनुसार सम्पादन गरेका कार्यहरूको प्रगति प्रतिवेदन तयार गरी परियोजना कार्यान्वयन तथा समन्वय समिति, नेपाल व्यावसायिक योग्यता प्रणाली परियोजना सहयोग इकाई कार्यालयमार्फत नेपाल सरकार शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ।
(२) उपदफा (१) बमोजिम प्रत्येक कार्यक्रमको छुट्टाछुट्टै प्रतिवेदन तयार गरी अभिलेखीकरण गर्नु पर्नेछ।

परिच्छेद - ४

जनशक्ति व्यवस्थापन तथा क्षमता अभिवृद्धि

११. **सीप परीक्षणको लागि जनशक्ति व्यवस्थापन:** (१) प्रत्येक पेशागत क्षेत्रको सीप परीक्षण गर्नका लागि आवश्यक पर्ने मूल्याङ्कनकर्ताहरूको नियुक्ति, परिचालन, तथ्याङ्क अध्यावधिक, परीक्षा सञ्चालन लगायतका कार्य गर्न तपसिल बमोजिमको प्रदेश सीप परीक्षण सहजीकरण समिति रहनेछ:-

(क) प्रमुख, प्रशासन, योजना, अनुगमन तथा शिक्षा विकास महाशाखा, मन्त्रालय	-संयोजक
(ख) अधिकृत, प्राविधिक तथा व्यवसायिक शिक्षा शाखा, मन्त्रालय	-सदस्य
(ग) अधिकृतस्तर प्रतिनिधि, शिक्षा विकास निर्देशनालय	-सदस्य
(घ) प्रतिनिधि, प्रदेश प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषद्, राष्ट्रिय सीप परीक्षण समिति	-सदस्य
(ङ) निर्देशक, प्राविधिक शिक्षा तथा व्यवसायिक तालिम परिषद् प्रदेश कार्यालय	-सदस्य सचिव

- (२) उपदफा (१) बमोजिमको प्रदेश सीप परीक्षण सहजीकरण समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम रहनेछ:-

- (क) तालिमप्राप्त सीप परीक्षणकर्ताहरूको गुणस्तर सुनिश्चितता, अनुगमन र सुपरिवेक्षण गर्ने,
(ख) तालिमप्राप्त सीप परीक्षणकर्ताहरूको अभिलेखीकरण गर्ने,
(ग) सीप परीक्षण कार्यका लागि राष्ट्रिय सीप परीक्षण समितिसँग समन्वय गर्ने,
(घ) सीप परीक्षण कार्यका लागि मूल्याङ्कनकर्ताहरूको तथ्याङ्क अध्यावधिक गर्ने,
(ङ) सीप परीक्षण कार्यका लागि मूल्याङ्कनकर्ताहरूको नियुक्ति तथा परिचालन गर्ने,
(च) राष्ट्रिय सीप प्रमाणीकरणका लागि सीप परीक्षण केन्द्रको नियमन, परीक्षा सञ्चालन र व्यवस्थापन गर्ने,
(छ) मान्यता प्राप्त सीप परीक्षण केन्द्रको अनुगमन, नियमन, नवीकरण र दर्ता खारेजी सम्बन्धी कार्य गर्ने।

१२. **क्षमता अभिवृद्धि:** प्रदेश परियोजना समन्वय इकाईले गुणस्तरीय सीप परीक्षण र पूर्व सिकाइको मान्यता विधिको कार्यान्वयनका लागि सरोकारवालाको क्षमता अभिवृद्धि गर्न देहाय बमोजिमका कार्य गर्नेछ,-

- (क) सीप परीक्षण केन्द्रहरूलाई मूल्याङ्कनको विधि प्रक्रियाबारे तालिम सञ्चालन गर्ने,
(ख) सीप परीक्षण केन्द्रहरूको आवश्यकताको आँकलन (Need assessment) गरी आवश्यकताका आधारमा सवलीकरण गर्ने,
(ग) सीप परीक्षण केन्द्रहरूलाई आवश्यकताको आधारमा भौतिक विकासका लागि सहयोग गर्ने,
(घ) औद्योगिक क्षेत्रको श्रमिकको माग र आपूर्तिको आँकलन गरी मागलाई सम्बोधन गर्नका लागि प्रदेशस्तरीय एक डाटाबेस तयार गर्ने,

- (ड) मन्त्रालय अन्तर्गतका सम्बन्धित कर्मचारीहरूलाई प्रभावकारी अनुगमन तथा सुपरिवेक्षणका लागि तालिम सञ्चालन गर्ने,
- (च) राष्ट्रिय व्यावसायिक योग्यता प्रणाली कार्यान्वयन गर्नका लागि आवश्यक संयन्त्र र संरचनामा संलग्न हुने जनशक्तिको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने,
- (छ) सीप परीक्षणकर्ताहरूको क्षमता अभिवृद्धि गर्न तालिम सञ्चालन गर्ने ।

परिच्छेद - ५

कार्यक्रम तथा वित्तीय व्यवस्थापन

- १३. कार्यक्रम तथा बजेट:** (१) राष्ट्रिय व्यावसायिक योग्यता प्रणाली कार्यान्वयनका लागि स्वीकृत कार्यक्रम तथा बजेट बमोजिम प्रदेश परियोजना समन्वय इकाईले वार्षिक कार्यक्रम तथा बजेट तयार गर्नेछ ।
- (२) प्रदेश परियोजना समन्वय इकाईले तयार गरेको कार्यक्रम तथा बजेट परियोजना कार्यान्वयन तथा समन्वय समितिमा पेश गर्नेछ ।
- (३) परियोजना कार्यान्वयन तथा समन्वय समितिले कार्यक्रम तथा बजेट संघीय परियोजना सञ्चालक समितिमा स्वीकृतका लागि प्रस्ताव गर्नेछ ।
- (४) परियोजना कार्यान्वयन तथा समन्वय समिति र प्रदेश परियोजना समन्वय इकाईका पदाधिकारीहरूको बैठक भत्ता, दैनिक भ्रमण भत्ता नेपाल सरकार/प्रदेश सरकारको नर्म्सअनुसार खर्च गर्नु पर्नेछ ।
- १४. कोष प्रवाह तथा वित्तीय प्रबन्ध:** (१) वार्षिक कार्यक्रम तथा बजेट स्वीकृत भएपछि प्रदेश परियोजना समन्वय इकाईले प्रणाली/परियोजनाको क्रियाकलाप कार्यान्वयन गर्न मन्त्रालयमा प्राप्त अख्तियारीको आधारमा प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालयबाट रकम भुक्तानी हुनेछ ।
- (२) प्रदेश परियोजना समन्वय इकाईले कार्यक्रम तथा बजेट सम्बन्धी सम्पूर्ण क्रियाकलापहरूको कार्यान्वयन तथा समन्वय गर्नेछ ।
- (३) प्रणाली/परियोजनाको खर्चको लेखाङ्कन, लेखापरीक्षण तथा प्रतिवेदन प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ ।

परिच्छेद - ६

संस्थागत विकास

- १५. राष्ट्रिय व्यावसायिक योग्यता प्रणालीको संस्थागत विकास:** प्रदेश तथा स्थानीय तहमा राष्ट्रिय व्यावसायिक योग्यता प्रणालीको संस्थागत विकासको लागि देहायका कामहरू गरिनेछ,-
- (क) प्रदेशभित्र औद्योगिक क्षेत्रको श्रमिकको माग र आपूर्तिको आँकलन गरी तथ्याङ्क संकलन तथा डाटावेस तयार तथा अद्यावधिक गर्ने,
- (ख) प्रदेशभित्र औद्योगिक क्षेत्रको श्रमिकको माग र आपूर्तिको अवस्था सन्तुलन गर्न आवश्यकता अनुसार क्षेत्रगत सीप समिति (Sector Skills Committee) लाई सुझाव दिने,
- (ग) प्रदेशभित्र औद्योगिक क्षेत्रको श्रमिकको माग र आपूर्तिको अवस्था सन्तुलन गर्न औद्योगिक क्षेत्रका प्रतिनिधिहरूसँग नियमित छलफल, अन्तर्क्रिया गरी आवश्यकतानुसार सम्बन्धित निकायमा समन्वय गर्ने,
- (घ) प्रदेशभित्र श्रम बजारको अन्तर (Labor Market Gap) पहिचान गरी समुदायगत विशिष्ट परम्परागत पेशाको पहिचान र स्तरीकृत गरी राष्ट्रिय दक्षता मापदण्ड (National Competency Standard) बनाउन संघीय निकायसँग समन्वय तथा सहजीकरण गर्ने,

- (ड) प्रदेशदेखि स्थानीय तहसम्म राष्ट्रिय व्यावसायिक योग्यता प्रणालीलाई लागू गर्न समन्वय र सहकार्य गर्ने,
- (च) नेपालमा राष्ट्रिय व्यावसायिक योग्यता प्रणालीको संस्थागत विकासको लागि संघीय इकाई/निकायहरुलाई पृष्ठपोषण दिने।

१६. स्थानीय तह प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा तथा तालिम समन्वय समिति (Local Level TVET

Coordination Committee): (१) प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा र तालिम कार्यक्रमहरुको विद्यमान अवस्था, अवसर, समस्या, चुनौती, सम्भावित समाधान, र सुव्यवस्थित कार्यान्वयनका लागि समन्वयकारी भूमिका निर्वाह गर्न तपसिल बमोजिम स्थानीय तह प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा तथा तालिम समन्वय समिति (Local Level TVET Coordination Committee) रहनेछ,-

- (क) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत - संयोजक
- (ख) रोजगार संयोजक - सदस्य
- (ग) रोजगारदाता संस्थाहरुमध्येबाट सम्बन्धित स्थानीय तहले तोकेको एकजना महिलासहित दुईजना - सदस्य
- (घ) प्रमुख, शिक्षा महाशाखा /शाखा - सदस्य सचिव
- (२) उपदफा (१) बमोजिमको समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ:

- (क) वार्षिक कार्यक्रम तथा बजेट तयार गर्ने,
- (ख) स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने,
- (ग) वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन तयार गरी प्रदेश परियोजना समन्वय इकाई समक्ष पेश गर्ने
- (घ) स्थानीय तहमा सञ्चालित प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा तथा तालिम कार्यक्रमको अभिलेखीकरण गर्ने,
- (ड) स्थानीय तहभित्रका प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा तथा तालिम कार्यान्वयन गर्न समन्वय र सहजीकरण गर्ने,
- (च) प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा तथा तालिम कार्यक्रम र राष्ट्रिय व्यावसायिक योग्यता प्रणालीको कार्यान्वयन गर्ने,
- (छ) सीप मूल्याङ्कन केन्द्र स्थापना गरिसकेका स्थानीय तहसँग समन्वय गरी सीप मूल्याङ्कनको लागि आवश्यक सहजीकरण गर्ने,
- (ज) स्थानीय तहभित्रका उद्योग, व्यवसाय र संघ संस्थामा आवश्यक पर्ने दक्ष जनशक्ति र पेशाको पहिचान तथा अभिलेखीकरण गर्ने,
- (झ) स्थानीय तहमा राष्ट्रिय व्यावसायिक योग्यता प्रणालीमा आधारित सीप मूल्याङ्कन सञ्चालन गर्न पूर्वाधारको विकास गर्ने गराउने,
- (ञ) प्रादेशिक परियोजना समन्वय समितिसँग समन्वय गर्ने,
- (ट) प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा तथा तालिम कार्यक्रमको कार्यान्वयन गर्ने ।

परिच्छेद - ७

विविध

१७. लेखा तथा लेखापरीक्षण: यस परियोजनाको लेखा नेपाल सरकारको लेखा प्रणाली अनुसार राख्नु पर्नेछ र लेखापरीक्षण प्रचलित कानून बमोजिम गर्नुपर्नेछ।

१८. **कार्यविधिमा संशोधन:** (१) यसकार्यविधिमा समयानुकूल कुनै संशोधन गर्नु परेमा मन्त्रालयले आवश्यकता अनुसार संशोधन गर्न सक्नेछ।
(२) यस कार्यविधिमा उल्लेखित कुनै प्रावधानहरू नेपाल कानून वा प्रदेश कानूनसँग बाझिएमा बाझिएको हदसम्म यो कार्यविधिको प्रावधान अमान्य हुनेछ।
१९. **आवश्यक व्यवस्था मिलाउन सक्ने:** यस कार्यविधि कार्यान्वयनमा कुनै बाधा वा समस्या आइपरेमा मन्त्रालयले आवश्यक व्यावस्था मिलाउन सक्नेछ।
२०. **प्रचलित कानून बमोजिम हुने:** यस कार्यविधिमा उल्लेख भए देखि बाहेकका अन्य विषयहरूमा प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ।